

Sygn. akt II CSK 711/17

POSTANOWIENIE

Dnia 11 kwietnia 2018 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Wojciech Katner

w sprawie z wniosku G. S.
przy uczestnictwie P. Spółki Akcyjnej z siedzibą w L.
o ustanowienie służebności przesyłu,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 11 kwietnia 2018 r.,
na skutek skargi kasacyjnej wnioskodawczyni
od postanowienia Sądu Okręgowego w Ł.
z dnia 25 maja 2017 r., sygn. akt III Ca (...),

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 25 maja 2017 r. Sąd Okręgowy w Ł. oddalił apelację wnioskodawczyni G. S. od postanowienia Sądu Rejonowego w Ł. z dnia 30 listopada 2016 r., którym oddalony został wniosek o ustanowienie służebności przesyłu oraz rozstrzygnął o kosztach postępowania w sprawie. Oddalenie wniosku nastąpiło ze względu na stwierdzenie zasiedzenia przez uczestnika służebności gruntowej odpowiadającej swojej treścią obecnej służebności przesyłu i nastąpiło to w przypadku jednej linii energetycznej z końcem grudnia 2004 r., a drugiej linii – z końcem 2002 r.

Sąd drugiej instancji podzielił ustalenia faktyczne i oceny prawne Sądu Rejonowego. Uznał, że zarzuty wnioskodawczyni w apelacji sprowadzają się do przekonywania o zasadności własnej, korzystnej dla skarżącej oceny stanu

faktycznego, jednakże sprzeciwia się to regulacji prawnej i jej wykładni przez utrwalone orzecznictwo i poglądy piśmiennictwa. W tej sytuacji oddalił apelację.

W skardze kasacyjnej wnioskodawczyni zarzuciła Sądowi Okręgowemu naruszenie zaskarżonym postanowieniem przepisów prawa materialnego, tj. art. 292 w związku z art. 305⁴ k.c. oraz art. 352 § 1 k.c. przez ich niewłaściwe zastosowanie, a także art. 1 Protokołu nr 1 do Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności oraz art. 64 w związku z art. 2 Konstytucji RP przez nieuzasadnioną ingerencję w prawo własności. Naruszenie przepisów postępowania dotyczy art. 233 k.p.c.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna nie mogła zostać przyjęta do rozpoznania ze względu na brak spełnienia przesłanek określonych w art. 398 § 1 k.p.c.

We wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania wnioskodawczyni wskazała na wystąpienie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego, polegającego na zadaniu pytania, „czy dla zasiedzenia służebności gruntowej o treści służebności przesylu niezbędne jest występowanie przeświadczenia uprawnionego o wykonywaniu władztwa nad służebnością – *animus possidendi* (element psychiczny) przez okres wymagany dla posiadania – 20 lub 30 lat, czy też wystarczające jest występowanie przesłanek o charakterze faktycznym – posadowienie urządzeń oraz dokonywanie przesylu pary, cieczy lub energii – a zatem samo *corpus possessionis* (element fizyczny) wyrażający się we władaniu daną rzeczą”.

Przy tak sformułowanym zagadnieniu prawnym należało oczekiwać bardziej rozbudowanego uzasadnienia wniosku. Wtedy może okazałoby się, że postawiony problem przesłanek posiadania, a zwłaszcza dotyczący elementu woli posiadania (*animus possidendi*) jest dawno rozważony w licznych orzeczeniach Sądu Najwyższego oraz w doktrynie prawa i nie wymaga dodatkowej analizy na tle służebności przesylu lub wcześniejszej służebności gruntowej o treści odpowiadającej służebności przesylu.

Niewątpliwie pełnomocnik skarżącej ma rację, że do wystąpienia posiadania rzeczy jest wymagane faktyczne nią władanie oraz wola tego władania albo w

zakresie własności (posiadanie samoistne), albo w zakresie innego prawa (posiadanie zależne). W dotychczasowym rozumieniu posiadania służebności na podstawie art. 292 k.c. miało się na myśli posiadanie zależne, jako że służebność (w wypadku analizowanej sprawy - gruntowa) jest ograniczonym prawem rzeczowym (art. 244 k.c.). Jednakże w znanym i coraz bardziej utrwalanym orzecznictwie z ostatniego czasu, a także w poświęconym temu piśmiennictwie akcentuje się odrębność posiadania służebności, a zatem i jej zasiedzenia. Wynika to z istoty tego posiadania jako posiadania służebności, o którym art. 352 k.c. stanowi jako o korzystaniu z cudzej nieruchomości w zakresie odpowiadającym treści służebności (§ 1), jak też o odpowiednim stosowaniu do posiadania służebności przepisów o posiadaniu rzeczy (§ 2). Jeśli się zatem zważy, że art. 292 k.c. również odpowiednio nakazuje stosować do zasiedzenia służebności gruntowej przepisy o zasiedzeniu nieruchomości, to otrzymujemy logiczne rozwiązanie problemu i nie potrzebne jest ponowne roztrząsanie problemu zawartego we wniosku skarżącej. Posiadanie służebności gruntowej o treści odpowiadającej służebności przesyłu lub samej służebności przesyłu (art. 305¹ k.c.) i odpowiedniego do niej stosowania przepisów o służebnościach gruntowych (art. 305⁴ k.c.) oznacza posiadanie jej przez podmiot władający jako władztwo (*corpus*) i wolę tego władztwa (*animus*). Nie może być inaczej, skoro od kilkudziesięciu lat urządzeniami energetycznymi uczestnika dostarczana jest energia elektryczna, którą to kwestię skarżąca w ogóle pominęła, akcentując nadmiernie problem dostępu do nieruchomości i zainstalowanych na niej urządzeń przesyłowych.

W tym stanie rzeczy należało na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. orzec jak w postanowieniu. Ze względu na zwrócenie uczestnikowi odpowiedzi na skargę wskutek braku dowodu doręczenia odpowiedzi na skargę stronie przeciwnej (art. 132 § 1 w związku z art. 391 § 1 i art. 398²¹ k.p.c.) nie zostały zasądzone uczestnikowi od wnioskodawczyni koszty postępowania kasacyjnego.

aj

r.g.